

Huissense Gilden Kroniek

Vitgave van het

Sint Gangulphusgilde

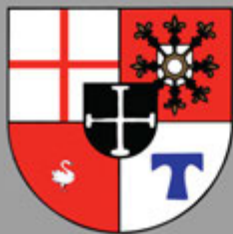
en het

Sint Laurentiusgilde

Binnen de stad Huissen

en het

Sint Jorisvendel

HUISSENSE GILDEN KRONIEK

De Huissense Gildenkroniek is een uitgave van het Sint Gangulphus- en het St. Laurentiusgilde binnen de stad Huissen.

Abonnement Gildenkroniek:

Voor leden en buitengewone leden van de Gilden is de kroniek gratis.

Voor niet- leden:

inlichtingen bij de redactie.

AFBEELDINGEN OP DE OMSLAG:

De wapens op de omslag zijn van beide Gilden.

Links is het wapen van het Sint Gangulphusgilde afgebeeld en rechts het wapen van het Sint Laurentiusgilde.

COLOFON:

Redactie: Geert van Dalen, Hans Hoen, Wim van de Jagt,
Hugo Vermaas en Jan Wannet (eindredactie).

Webmaster : Tjebbe Kersten.

Lay-out: John Kradolfer.

Redactieadres: Huissense Gildenkroniek,
Wieken 15,
6852 BR Huissen.
tel: 026-3250973

Internet : <http://www.gildenuissen.nl>

Email : kroniek@gildenuissen.nl

Inhoudsopgave Gildenkroniek

Jaargang 22, nummer 01, Mei 2009

Inhoudsopgave Gildenkroniek.....	1
Gildennieuws	2
Huissense gilden in twee canons	6
Uit het leven van een Gildebroeder	8
Indoorvendelen 2009	12
Vernieuwde jeugdsite	14
Gildetamboers.....	15
Lingewaardse canon voor iedereen van belang.....	18
Paasvuur weer ontstoken.....	20
Beloken pasen.....	21
Groepsfoto 2009	26
Toespraak gilden.....	28
Kruisboognieuws St. Joris	31
Het verhaal achter Zilver (14).....	33
De Gelderse Gilden.....	35
Federatieve ontmoetingsdag 2009.....	38
Beste Gildebroeders en Schuttersvrienden.....	41
De grote ontdekkingsreis	44
Het stadsleger van de Heer	50

De volgende uitgave verschijnt medio Mei 2009.

Aanleveren van teksten en foto's bij het redactieadres en wanneer mogelijk digitaal :

Redactie Gildenkroniek.

Kroniek@gildenhuissen.nl

De foto's uit deze uitgave zijn gemaakt of aangeleverd door de Huissense Gilden tenzij anders vermeld.

Gildennieuws

Bestuursverkiezing

Tijdens de jaarvergadering, 25 januari jl. waren weer de bestuursverkiezingen Verkiesbaar waren Jan Könning, Theo van Dam en Jan Wannet . Allen werden herkozen als lid van het dagelijks bestuur.

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit zeven Gildenbroeders,

De taakverdeling is als volgt:

F. van Brummelen, voorzitter

W. Evers, secretaris,

J. Könning, penningmeester,

J. Wannet, archief, Kroniek, PR

W. van der Jagt, vendeliërs en ledenadministratie

Th. van Dam, kruisboogvendel, notulist

T. Kersten, vicevoorzitter, Laurentiusgilde

Huissense kalender

Dit jaar verschijnt wederom de Huissense kalender.

De Gildenbroeders die zich hiermee bezighouden zijn: Hugo Vermaas en John Kradolfer.

De kalender zal straks weer te koop zijn tijdens de Huissense Dag op: 4 augustus.

Voormannen vendels

Koningen, Officieren en Schutters	:Jan Wannet
Kruisboogvendel	:Theo van Dam
Adjudanten	:Wim Kersten
Tamboers	: Frank Pauwelsen
Vendeliers	: Wim v/d Jagt

Officieren Sint Gangulphus en Sint Laurentius gilde:

Kapitein Sint Gangulphus is Peter Hubers geworden, Hij volgt Geert van Dalen op.

Generaal Sint Gangulphus: Jan Wannet

Luitenant Sint Laurentius: Sjoerd Wannet

Generaal Sint Laurentius: John Kradolfer.

Nieuwe leden

Louis Muller is toegetreden als aspirant lid van het Sint Gangulphusgilde

Er zijn ook drie nieuwe buitengewoon leden: J. Willemsen, T. Rijnders en W. Derksen

Nobele orde van de Papegay.

Jan Wannet lid van het St.Ganguphus en St.Laurentius gilde is benoemd als:

Referendaris van de Provincie Gelderland (NL) bij de Nobele Orde van de Papegay.

De kanselarij, 'autonome instituut van verdiensten' eert personen die zich inzetten voor de instandhouding en uitstraling van gilden.

Hij neemt zitting in de kanselarij, waar ook afgevaardigden Brabant, Limburg, België en Duitsland zitten.

Wij wensen hem heel veel plezier en kracht om deze mooie taak uit te dragen.

Gildenkroniek

In de volgende kroniek die medio augustus zal verschijnen, zullen we aandacht besteden aan onder andere: 15 mei Fortis Fondsendag in kasteel Doornenburg, 17 mei 40 jarig priesterjubileum Pastoor Scholten, 13 juni schaapscheerderfeest Epe, 14 juni Umdracht en 27 en 28 juni de jaarfeesten van de Gilden.

Europees koningschieten kinrooi

Zoals bij u bekend zal van 28 t/m 30 augustus a.s. het Europese Schutterstreffen te Kinrooi (België) worden georganiseerd.

Op Gangulphusdag werd een uitvoerige presentatie gegeven van datgene wat we kunnen verwachten tijdens dit grandioze weekend waar ruim 40.000 schutters aan zullen deelnemen. In de volgende uitgave van de Gildenkroniek komen we er uitgebreider op terug.

Huissense gilden in twee canons

Door: Dhr. Emile Smit

Een paar jaar geleden begonnen politici ineens te roepen, dat Nederlanders veel te weinig van hun geschiedenis wisten. Daar hadden ze wel gelijk in, maar toen kwam meteen de discussie over wat er dan belangrijk genoeg is om te weten. Uit die discussie kwam het begrip *canon* voort. Historici zochten vijftig dingen (gebeurtenissen, personen, stromingen) uit. En zo ontstond de *canon van de Nederlandse geschiedenis*. Het ging niet om de historische dingen op zich, maar aan de hand van de feiten in de canon kon er steeds iets gezegd worden over Nederland. Zo kun je Willibrord in een canon zetten en aan de hand van die persoon wordt dan verteld, hoe en waarom Nederland een christelijk land is geworden. De *canon van de Nederlandse geschiedenis* is op allerlei manieren gepubliceerd, als boek, als poster, op het internet en binnenkort als verplicht onderdeel van de geschiedenislessen op de scholen.

Toen de Nederlandse canon er eenmaal was, gingen ook provincies, gemeenten, steden en dorpen aan een eigen canon werken. En zo kwamen in maart 2009 twee canons bijna tegelijk klaar, de canon van Huissen en de canon van Lingewaard. Allebei kregen ze een boek en allebei een tentoonstelling. En daarin spelen de Huissense gilden natuurlijk een rol.

De *canon van de Huissense geschiedenis* is helemaal opgebouwd rond feiten uit het Huissense verleden. Vijftig feiten werden door leden van de Historische Kring Huessen bij elkaar gezocht en daaromheen ontstonden vijftig korte verhalen. Eén van die feiten is: *1536 – Oprichting van het Sint-Gangulphusgilde*. Aan de hand

van die gebeurtenis is een korte geschiedenis van de Huissense gilden geschreven. Die begint met de voorlopers, de middeleeuwse gilden die de stad – bijvoorbeeld in 1502 – verdedigden. En het verhaal gaat vooral over het belang van beide gilden (Sint-Gangulphus en Sint-Laurentius) voor de stad Huissen door de eeuwen heen. Een prachtige foto van de oudste gildenbrochie uit 1536 werd uit het gildearchief ter beschikking gesteld en die siert nu het artikel. Ook in de canontentoonstelling, die tot 1 september 2009 in De Hof van Hessen te zien is, zijn diverse gildeattributen te bewonderen.

De *canon van Lingewaard* is opgebouwd uit 35 thema's. Nummer 8 is *Gilden en Schutterijen*. De Huissense gilden delen daarin een plaats met de schutterijen uit Doornenburg en Gendt. Maar ook in dit boek staan mooie dingen over de Huissense gilden. Met onder andere een prachtige foto van het vendelzwaaien op de Markt in 1905.

Ook op sommige andere plaatsen in de twee boeken worden de gilden vermeld, bijvoorbeeld bij het bezoek van koning Lodewijk Napoleon. Je kunt immers de geschiedenis van Huissen en

omgeving niet beschrijven zonder aan de gilden te denken.

Uit het leven van een Gildebroeder

Door: Dhr. Hans Hoen

Het jaar 1949, en het leven van Gildenbroeder Hent Derksen (de poer)

In dat jaar was Pastoor van Gendt oppergeneraal van het Gilde.

In dat jaar was Jan Arends koning van het St. Gangulphusgilde.

In dat jaar was Geert Reijmers koning van het St. Laurentiusgilde.

In dat jaar was Jan Bouwmeister (Doelen) voordraaier bij de vendeliers.

In dat jaar was Jan Lippmann lid van het bestuur.

In dat jaar was Gerrit Bleumer voorman van de adjudanten.

In dat jaar was Tinus Hendriks kapitein van het St.

Gangulphusgilde.

In dat jaar was Wim Sluiter tamboermaitre.

In dat jaar was Bart Hendriks (de Hes) de nestor bij het

Gildenorkest „Ons Genoegen,,

In dat jaar was H. Herkuleijns uit Oosterbeek secretaris vd Kring de Betuwe en Veluwe.

In dat jaar was H. Rouw uit Gendt lid van het bestuur vd Kring de Betuwe en Veluwe.

In dat jaar was Toon Lippmann commandant van de Gilden en tevens secretaris.

In dat jaar was het Gildehuis bij Chris Kloppenburg (de Buitenpoort)

In dat jaar met Kerkwijding vierde Hent Derksen (de poer) zijn 50 jarig lidmaatschap bij de Gilden, en dat werd op grootse wijze gevierd.

H.H. (Hent) Derksen werd geboren op 14 sept.1881 te Huissen en werd lid van de Gilden in 1899.

Hent Derksen redde het Gildenzilver uit handen van pastoor Nieuwsteeg, die de Gildenbroeders op kerkwijdingzondag de deur wees en beslag wilde leggen op het Gildenzilver. Hent legde met de actie de basis voor de heropleving van de Gilden.

Op 17 jarige leeftijd was Hent Derksen al Gildenknecht. Hent heeft diverse functies vervuld binnen de Gilden. Hij was o.a. vuurmaker, geweelader, koerier, vendelier, vaandeldrager en koning in 1953 enz.

Maar ook zette Hent zich in als promotor van de bedevaarten naar het genadeoord van de H.Gerardus van Majella te Wittem.

Hent heeft met de Gilden in 1919 op de Dam te Amsterdam nog gevendeld voor HM Koningin Wilhelmina, maar ook op de Waterberg te Arnhem.

Hent woonde met zijn vrouw in de dr. Bosmansstraat (later in de Ariensstraat) toen hij zijn 50 jarig jubileum vierde van de Gilden. Samen met zijn vrouw en familie werden zij in triomftocht naar het Gildenhuis de Gouden Engel gebracht. Bij de Gouden Engel werd er natuurlijk gevendeld voor de jubilaris en onder een erehaag aan bloemen werden de jubilaris en zijn vrouw naar binnen gebracht. Ceremoniemeester was Toon Lippmann die ook de vrouw van Hent betrok in zijn welkomstwoord en de opmerking maakte dat mevr.Derksen al 30 jaar lang zorgde dat het „witte spul,, schoon was voor Hent. En de traditionele woorden van mevr.Derksen waren „, mak vort, da’j wegkom, het wördt tied.....,,

Ook Oppergeneraal pastoor van Gendt had nog een leuke anekdote: Op alle vergaderingen die had bijgewoond werd er steeds een sigaar aangeboden door Hent aan de pastoor. Ook deze keer tijdens zijn jubileum kreeg pastoor van Gendt een sigaar toegeschoven door de jubilaris en dat leidde tot grote hilariteit. Na afloop van de diverse sprekers noodde de Harmonie „Ons Genoegen,, iedereen ten dans, en werden er mazurka's en samba's ten gehore gebracht. Daar tussendoor werd er nog een optreden verzorgd door de tamboers en het gemengd koor “ de schorre kikkvors” o.l.v. Wim Sluiter dat de zaal deed brullen van het lachen.

In 1949 ontving Hent de ere medaille in brons verbonden aan de orde van Oranje Nassau, maar ook ontving Hent uit handen van Burgemeester F. Terwindt een afgietsel van het zilveren stadszegel dat slechts in zeer bijzondere gevallen wordt uitgereikt. Op 78 jarige leeftijd vendelde Hent nog voor Pastoor van Kessel bij gelegenheid van zijn zilveren priesterfeest in 1959.

Ook werd in 1959 een dubbel feest gevierd n.l. het 40 jarig huwelijk en het 60 jarig lidmaatschap bij de Gilden. Het feest

afb 1 1921 H. Derksen op de Waterberg

werd gehouden in de Gouden Engel. Op 83 jarige leeftijd begin november 1964 is Hent Derksen overleden, hij was toen 65 jaar lid vd Gilden. Hij werd met Gildeneer begraven.

afb 5 1953 Koning en Koningin H. Derksen-Arends.

afb 5 1948 H. Derksen

afb 5 1953 H. Derksen koning St. Gangulphus

afb 5 1949 H. Derksen 50 jaar lid. Burg.

Indoorvendelen 2009

Door: Dhr. Jeff Lentjes

De laatste paar weken hebben we in 't Koelhuis druk geoefend voor het indoorvendelen.

We zijn op Zondag 29 maart naar Pannerden gegaan om onze kunsten te vertonen.

Om 9 uur hebben we ons verzameld bij: “De Gouden Engel” waar we met auto's zijn vertrokken. Wij waren om 10 voor half 11 uur aan de beurt.

Mei 2009

Deze keer was het alleen wat anders als voorgaande jaren, Omdat de jeugd steeds ouder wordt, gingen we niet meer apart vendelen, maar als één groep.

Het was een leuke ochtend, en het vendelen ging goed. We hebben zelfs de eerste prijs gewonnen in de vaandelafdeling, waar wij natuurlijk heel trots op zijn.

Vierakkerstraat 45 Huissen tel 026-3256050

KAPSALON
HENDRIKSEN

Van Wijkstraat 21,
Huissen

TEL: 3250580

Vernieuwde jeugdsite

Door: Dhr. Matthijs Hermeling

Tijdens een Laurentiusvergaderingen kwam de discussie opgang hoe wij nieuwe leden en dan vooral nieuwe jeugdleden konden binnenhalen. Omdat de huidige jeugd zich hier graag voor inzet, hebben we geprobeerd om een manier te vinden. Volgens ons ontbrak het nog aan een informatiebron, die eenvoudig en duidelijk liet zien waar nieuwe leden naartoe konden voor informatie. Het moest ook de sfeer van een gilden overbrengen.

Om dit te bereiken hebben we de jeugdsite aangepast met het doel nieuwe leden te werven. Dit wordt gedaan door verscheidende foto's en filmpjes, maar ook door artikelen over wat de jeugd doet.

Om te zorgen dat de site up-to-date blijft

hebben we verschillende functies verdeeld. Die van redacteur (Matthijs), webmaster (Jeff) en mediaspecialist (Jan). Samen moeten we ervoor zorgen dat de vernieuwde jeugdsite draaiende blijft, zodat het een baken kan zijn voor nieuwe leden.

Jeugdwebsite: <http://jeugd.gildenhuissen.nl/>

Tips of opmerkingen: jeugd.gildenhuissen@gmail.com

Gildetamboers

Door: Dhr. William Saat.

Mij werd gevraagd als instructeur van de tamboers hierover iets te schrijven.

Hoe is het om tamboer te zijn en hoe lang ben ik er al mee bezig. Nou ik kan jullie vertellen dat toch al weer een kleine 40 jaar geleden dat het vuurtje aangewakkerd werd door mijn broer Hans. Want die was in die tijd al tamboer bij wat toen heette Semper Cresendo maar ja zoals wel kunt denken ik toen 9 jaar. En men vond dat toen te jong en dat de trom te zwaar zou zijn. Nou ja dan maar wachten dan.

Maar er kwam een licht punt aan de horizon, Hans ging van Semper Cresendo naar de Volharding op het Zand en naar een poosje eerst de kat uit de boom gekeken te hebben, ging ik een keer mee met hem naar een repetitie toen nog in café Lombok (nu Chinees) in de Karstraat en ja hoor ik mocht daar wel lid worden. Zo gezegd zo gedaan, hier heb ik 9 jaar gespeeld. In de tussentijd was er een Drumfanfare opgericht door, jaja, leden van de Volharding dit waren toen (Hans Saat-Geert Evers en John Bulters) en ik had er eigenlijk wel oren naar want dat was toch heel iets anders dan tamboer zijn bij een Fanfare.

En je eigen broer gaf daar les in trommelen dus niet zo moeilijk toch, die keuze.

Dit heb ik kunnen doen tot de vereniging op hield te bestaan (Rijnstatedeband), toch jammer het is een gemis voor Huissen, weer een club minder op straat toch.

Maar goed om verder te gaan in het verhaal, ik kwam op een dag John Rijfkogel tegen en die vertelde dat ze bij de Gilden iemand zochten die de tamboers les wilden geven in het trommelen, en of ik misschien interesse had en ja dat had ik wel. En inderdaad, leuke ploeg jongens en ze waren ook nog een leergierig.

En op de de vraag wat is het voor mij om tamboer te zijn kan ik alleen maar zeggen dat het mijn wereld verrijkt en in die wereld ontmoet je veel collega muzikanten die hetzelfde willen als jij, gewoon muziek maken want ja mensen ook klinkt het soms hard maar het is en blijft natuurlijk wel muziek.

En toen ik pas begon wist ik niet dat dit zo leuk zou zijn. En geniet nog elke keer als ik met het instrument voor de buik en de twee stokken in de hand door de straten van ons eigen Huissen loop, en ik ben trost dat ik er een deel van kan en mag zijn.

En hoop dat door jeugdleden die we binnen de tamboergroep hebben dat dit gezien wordt en ander jeugdigen ook zeggen maar dat is leuk tamboer zijn en dat we er een paar jeugdleden bij krijgen. En wie wil dat nou niet bij zo een mooie club toch.

Ik heb ook maar eens op internet gezocht wat het nou betekent” tamboer “nou zal ik je vertellen:

Een tamboer of ook wel trommelslager genoemd is iemand die op een trommel (haha) slaat met een bepaalde functie (altijd al gedacht dat we een functie hadden). In de Middeleeuwen werd de trommelslager gebruikt om tijdens de marsen van de legers het tempo aan te geven (zo ongeveer wat we lopen bij de gilde) zo ongeveer 90 passen per minuut dit i.v.m. het materieel dat moest

worden meegevoerd. Vaak was de tamboer een jonge man die nog niet geschikt was om te vechten in de legers. Tijdens het gevecht gaf de tamboer middel een wisseling van slagen de bevelen van de krijsheer door door via zijn trommel.

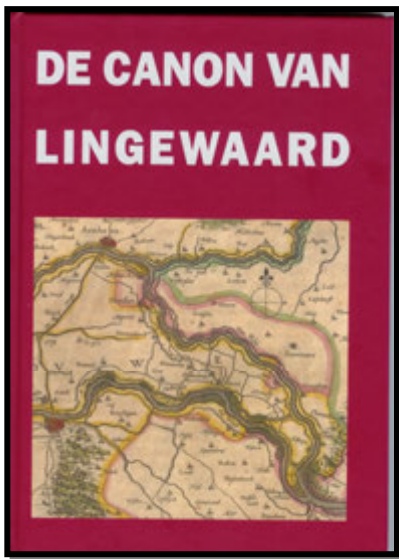
Bijvoorbeeld in Hoogeveen is een trommelslager (net als soms in Huissen) om op feestdagen van de plaatselijke gilden de mensen aan te sporen naar de kerk te gaan. Dit gebruik stamt uit de 17^e eeuw. De Kerkgangers maakten vaak liedjes op zijn ritme. Een ervan was: Volk van Oost, Volk van Oost, gaat naar de kerk en hoor Gods Woord.

Lingewaardse canon voor iedereen van belang.

Door: Dhr. Pierre Cuypers,
voorzitter Streekmuseum Lingewaard

De stichting Streekmuseum Lingewaard heeft half maart de Canon van Lingewaard uitgebracht. In 35 items worden de belangrijkste ontwikkelingen in de geschiedenis van Huissen, Gendt, Bemmelen, Angeren, Doornenburg, Haalderen en Ressen beschreven.

Het boek vertelt de Lingewaardse gemeenschappen wat ons van elkaar onderscheidt, wat we delen en dus wie we eigenlijk zijn. Je zou het kunnen vergelijken met de vraag die vroeger nog wel eens gesteld werd "van wie ben je d'r

een?". Het antwoord was vaak voldoende om je te "plaatsen".

De items in de canon beschrijven kort een gebeurtenis, daarna wordt uitgelegd welke ontwikkeling achter die gebeurtenis zit en dan wordt kort vermeld wat er nu nog van over is of wat ons er nog aan herinnert.

Eigenlijk gaat een groot deel van de canon vooral over strijd en oorlog die in de Betuwe heeft plaats gehad door de vele eeuwen heen.

Romeinen en Bataven, Franken en Noormannen, Gelre en Kleef, Gelre en Bourgondië, Gelre en de Spanjaarden in de 80-jarige oorlog of de Opstand (zoals die tegenwoordig heet), katholieken en protestanten, de inval van Lodewijk XIV, patriotten tegen regenten en stadhouder, de inval van de koning van Pruisen, de inval van de Fransen in 1795 over de bevroren Waal. Dan in "onze tijd" de Duitse inval, de geallieerden in de Betuwe en de bouw van de IJssellinie tegen de Russen die nooit kwamen. En alsof dat niet genoeg was vochten mensen uit onze streek ook in Nederlands Indië.

Hier en daar staat een kasteel of een deel van een stadsmuur. Op De Heuvel staat een kapel, als een herinnering aan dat verleden. De canon laat uiteraard de rol van de stadsgilden en schutterijen niet onbesproken.

In Huissen, Doornenburg, Angeren en Gendt houden de gilden de herinnering aan die woelige tijden levend in deze tijd van vrede. Als we aannemen dat het Huissense stadsrecht uit 1314 dateert, dan ontstaat het oudste schuttersgilde, het St. Jorisgilde zo'n 700 jaar geleden. Ruim honderd jaar later komt daar het st.

Antoniusgilde bij. Beide fuseerden tot St. Gangulphus in 1536. In 1661 werd door Frederik Wilhelm van Brandenburg, de grote Keurvorst, -zijn zoon was de eerste koning in Pruisen- het St. Laurentiusgilde opgericht.

St. Gangulphus en St. Laurentius zijn de laatste nog bestaande stadsgilden in Gelderland. Dat is toch wel heel uniek ! Op 14 mei a.s. vieren zij het feit dat ze 120 jaar onder één bestuur zijn verenigd.

De Lingewaardse canon laat zien waar Huissen staat in de rijke Betuwse tradities tussen Bemmelen, Gendt, Ressen, Doornenburg, Haalderen en Angeren.

Paasvuur weer ontstoken.

Door: Dhr. Wim van der Jagt.

Op de 1e paasdag trekt het gilde voor de eerste keer in het nieuwe jaar naar buiten.

Alle voorbereidingen waren goed verlopen, de “Duvel” gemaakt, dus het gilde kon om 20.30uur richting Kerk gaan om daar de fakkels te ontsteken met de Paaskaars.

Op de Molenweide aangekomen, waar al heel veel publiek aanwezig was, konden de Koningen het vuur aansteken nadat de “duvel” op de brandstapel was geplaatst.

Het gilde stond keurig opgesteld te wachten tot de “Duvel” begon te branden.

In de tussentijd gaf drs. Jan Zweers (historicus) aan het talrijke publiek een goede uitleg over het ontstaan van het Paasvuur, dat werd zeer gewaardeerd door de aanwezigen. J.Willemsen en T.Rijnders zorgden voor het geluid.

Na 23 minuten was het zover de “Duvel” vatte vlam, waarna er een vendelhulde volgde en als slot werd het “Aan U Koning der Eeuwen” gezongen, onder muzikale begeleiding van blaasorkest: de Rienblazers.

Een woord van dank is zeker op z’n plaats voor alle instantie’s { Heijting- Gemeente- Brandweer} en alle vrijwilligers die zich hebben ingezet om deze traditie ieder jaar weer mogelijk te maken.

Beloken pasen

19 April 2009

Beloken Pasen, de eerste zondag na Pasen, 19 april, is een feestdag voor de Huissense Gilden.

Niet alleen wordt op deze dag de oprichting van het Sint Gangulphusgilde in 1536 herdacht, ook worden er jubilarissen gehuldigd. Dit jaar waren er twee jubilarissen, Jan Vermeulen die al 60 jaar lid is van de Gilden en Frank Pauwelsen die 25 jaar lid is van de Gilden en menigeen zal

hem
misschie
n wel
kennen
als de
“wildema
n”.

Na de eucharistieviering, waar de Gilden de eerste communicantjes begeleiden, volgde er een broodmaaltijd in de Gouden Engel. Na deze maaltijd waren er nog twee bijzondere gebeurtenissen. De familie Sluiter (een oude “gildenfamilie”) bood een koningschild aan, van grootvader Sluiter die in 1911 en 1919 koning was geweest van het St. Gangulphusgilde. Het schild was door omstandigheden niet aanwezig en de familie heeft besloten om alsnog het schild te schenken. Een mooie aanwinst voor de zilverschat van de Gilden. Verder op in dit nummer wordt er uitgebreid over in gegaan. Beschermheer van de Gilden dhr. Persoon kreeg een sjerp aangeboden van de Gilden. Op deze sjerp staat zijn functie van beschermheer. Na deze twee gebeurtenissen volgde de huldiging van de jubilarissen. Allereerst Frank Pauwelsen, begonnen als tamboer op 12 jarige leeftijd. En deze functie heeft hij nog steeds. Frank is verschillende keren koning geweest bij het Sint Laurentiusgilde. Maar het hoogtepunt

is toch wel elk jaar het beleg en ontzet, waar Frank al jaren de rol van wildeman speelt. Frank kreeg de zilveren Gildenspeld uitgereikt door de koning van het Laurentiusgilde. Daarna was de beurt aan Jan Vermeulen, 60 jaar lid van de Gilden. In 1949 werd Jan lid, en heeft niet echt stil gezeten. Hij heeft zich op diverse terreinen verdienstelijk gemaakt voor de Gilden. Het ijzeren kruis van de oude kerktoeren heeft hij

gerestaureerd en hangt nu in de Gildenkapel. Hij heeft aan de wieg gestaan van het kruisboogvendel. In 1971 schoot hij zich Gangulphuskoning, en jaren lang is hij de kanonier geweest van de Gilden Jan is een veelzijdig man met een enorm Gildenhart. Van de koning kreeg Jan de gouden Gildenspeld uitgereikt. Jan was vol verbazing toen de voorzitter van de Gelderse Federatie van Schutters Gilden, Wim Sanders, en een delegatie van de Kring rijk van Nijmegen de Betuwe, binnenkwam. Jan is onderscheiden met de zilveren medaille van de Gildenfederatie. Maar ook voor de Gilden was er een leuke verrassing, de federatievoorzitter had een beker bij zich voor de vendeliers. Zij hadden tijdens het Indoorvendelen de eerste prijs klassiek Gilde vendelen behaald. Een mooie prestatie. Na de toespraken en huldigingen was het tijd om de jubilarissen te feliciteren.

Jubilaris Frank Pauwelsen aan het woord:

Ik ben Gildenbroeder.

Ik ben zoon van: Ben en Hennie Pauwelsen-Peters. Kleinzoon van Herman Pauwelsen (beter bekend als vendelier & wildeman). Ik ben op de steenfabriek in Elden geboren, dat kwam omdat mijn vader (Ben) daar werkte en woonde.

Toen ik klein was, was ik al helemaal weg van trommelen, en op de steenfabriek liep ik al met een klein trommeltje rond en bij mijn Opa & Oma in de Bosmanstraat liep ik al met een een emmer met twee gaten erin waardoor een stuk touw zat rond.

Toen ik twaalf jaar was mocht ik bij de Gilden. Met 13 tamboers hebben we geoefend bij Semper Crescendo in Huissen. Nölleke

Jorissen leerde ons het trommelen, en dat deden we in de snoepwinkel van de ouders van Jan Wannet op het Canisplein. Voorzitter van de Gilden was toen Johan Timmermans. Een leuke tijd hebben we gehad met Ignace Hoen en Henry van Bon en ook met Roger Coenen, Hans vd Vegt en met Ivan Matthijssen.

Wel hadden we altijd wat te zeuren maar we waren er altijd. Ik werd in 1985 voor de eerste keer Wildeman dat nam ik over van mijn Opa: Herman Pauwelsen. Ik ben getrouwd met Betty de Bruin en we hebben twee kinderen gekregen: Angela & Melvin. Mijn zoon Melvin was 6 jaar toen hij al trommelde en hij is later dan ook bij de Gilden terechtgekomen, en trommelt nu als een van de beste mee. Ik vind het trommelen nu ook nog leuk en we leren iedere keer weer o.l.v. William Saat.

Maar Wildeman spelen tijdens het Beleg & ontzet is mijn lust en mijn leven.

In 2004 2005 en 2006 ben ik koning van het St. Laurentiusgilde geweest en nu ben ik keizer voor het leven zoals men dat noemt bij de Gilden. Ook in 2008 ben ik wederom koning geweest van het St. Laurentiusgilde en die keer heb ik dat speciaal opgedragen aan mijn Opa: Teun Peters die toen ziek was. Ik heb toen ook een speciaal schild laten ontwerpen ter herinnering aan mijn Opa Teun.

Speciale dank aan Wim Kersten die, toen ik koning was in 2008, de rol van Wildeman van mij heeft overgenomen.

Met Beloken Pasen heb ik mijn 25 jarig jubileum gevierd bij de Gilden. Het was een mooie dag, goed georganiseerd door de commissie, en bij deze wil ik iedereen bedanken voor de mooie cadeau's die ik mocht ontvangen.

Frank Pauwelsen.

Foto schild Frank Pauwelsen 2008:
Met afbeelding van een Apekopje (de bijnaam van de Fam.Peters
is : de Aap) zodoende.

afb 6 Foto schild Frank Pauwelsen 2008

Stadsbakkerij
Huissen

Vierakkerstraat 3
6851 DA Huissen
tel. 026 - 325 12 81

Mei 2009

Groepsfoto 2009

Gilden van St. Gangulphus en St.

Mei 2009

Laurentius binnen de stad Huissen

Toespraak gilden

19 april 2009 (Beloken Pasen)

Door: drs. Jan Zweers (Historicus)

Het geslacht Sluiter gaat in Huissen terug tot 1670. Willem Sluyter Textor (linnenwever) en Janneke Hendricks lieten op 30 januari van dat jaar door pastoor Everwijn een kind dopen. De pastoor was een beetje slordig want hij vergat de naam van het kind in het doopboek te noteren. Met deze doop wordt de aanwezigheid van de familie Sluiter in Huissen letterlijk ingeluid. Ze woonden gedurende al die eeuwen hoofdzakelijk in de stad en waren -buiten linnenwever Willem- vooral werkzaam in de bouw. Deze familie woont hier dus nu ruim 340 jaar en is daarmee een van de oudste families in Huissen en op één rij te noemen met de families Ten Westeneind, Leijser en Van Aalten.

Ondanks het feit dat de familie Sluiter al meer dan drie eeuwen in Huissen woont zijn ze pas vanaf het begin van de 20e eeuw een rol gaan spelen binnen de Huissense gilden. Metselaar Hendrikus Sluiter (1857-1926) was de eerste wiens naam we tegenkomen in de archieven van de beide gilden. Hij was lid van het St.

Gangulphusgilde en hij was de eerste Sluiter die koning schoot. In 1911 viel hem die eer voor de eerste keer te beurt en voor de tweede keer bekleedde hij die functie in 1919. Uit dat laatste jaar is een foto bekend die voor de familie Sluiter om meer dan één reden uniek is. Hendrikus staat namelijk als koning naast Martinus Hendriks (Tinus de Verver). Hendriks schoot in 1916, 1917 en 1918 drie keer koning en was op dat moment keizer van het St. Gangulphusgilde. Voor mijn schoonmoeder is dit een prachtige foto omdat haar grootvader en schoonvader samen op één foto staan en dan te bedenken dat zij pas tien jaar later werd

geboren. Met het lidmaatschap van Hendrikus Sluiter werd de komst van een aantal leden van de familie Sluiter als gildebroeders ingeluid. Zowel zoon Jan Sluiter als zijn drie kleinzonen Henk, Jan en Cor werden enthousiaste gildebroeders en zij werden allemaal één of meer keren koning van of het St. Gangulphusgilde of van het St. Laurentiusgilde. Het was dan ook jammer dat van de oudste Sluiterkoning geen schild aan de keten hing.

In september 2008 werd door de familie Sluiter een reünie gehouden. Als aangetrouwd lid heb ik samen met Johan van Cor Sluiter een onderzoek gedaan naar de familiegeschiedenis waarbij we hebben gekeken naar de familie Sluiter en naar de familie Verkerk omdat we over Tonia –de echtgenote van Jan Sluiter– nog vrij weinig wisten. Toen de familie hoorde dat er van koning Hendrikus Sluiter geen schild aan de keten hing werd tijdens de

reünie spontaan het idee geboren alsnog in deze omissie te voorzien. Hugo Vermaas heeft het schild met daarop de afbeelding van een metselaar gemaakt.

Op de voorzijde staat te lezen:
*St. Gangulphusgilde
 Hendrikus Sluiter koning en
 Anna Maria Derksen
 koningin. Huissen 2008.*

Op de achterkant staat:

*Aan deze keten hing
geen herinnering aan
mijn regeringstijd*

*Daarom wordt het gilde nu met een schild
door de kinderen van Jan en Tonia Sluiter
verblijd.*

Ik zou graag de koning van het St. Gangulphusgilde willen vragen naar voren te willen komen zodat hij het schild in ontvangst kan nemen uit handen van Henk Sluiter; het oudste kind van Jan en Tonia Sluiter en de kleinzoon van koning Hendrikus Sluiter.

John Kradolfer
Design

Uw adres voor ontwerp van:

Drukwerk

Website

tevens voor fotobewerking

www.Kradolferdesign.nl

Kruisboognieuws St. Joris

Door: Dhr. Tjebbe Kersten

Op zondag 26 april 2009 is weer geschoten voor de titel Beste Schutter van St. Joris. De winnaar hiervan mag aan de Koningen der Koningen wedstrijd van de Nederlandse Kruisboogbond en de Gelderse Kruisboogbond meedoen.

Na de ledenvergadering van de gilden vertrokken de gildenleden van St. Joris naar het Koelhuis om deze wedstrijd klaar te maken, zodat de wedstrijd om 14.00 uur kon beginnen.

Na 25 schoten bleek dat Tjebbe Kersten het vizier op scherp had staan, maar ook Henk Iding was goed op dreef. Na een pauze werd duidelijk dat de strijd om de eerste plaats gestreden was, maar de wie de tweede zou worden was nog lang niet duidelijk.

Uiteindelijk werd Tjebbe Kersten, op zijn verjaardag, beste schutter met een nieuw puntenrecord van 489. Frits Hermesen werd tweede met 467 en Henk Iding derde met 461 punten.

De wintercompetitie is ook teneinde. Hierin is St. Joris 4^e geworden en wisten Tjebbe Kersten (1^e), Ben Stegeman (1^e), Henk Iding (2^e) en Louis Jacobs (3^e) nog persoonlijke prijzen te behalen.

Nu even een eyeopener voor de rest van de gilden, want buiten de gildeactiviteiten zijn we nog actief bij:

normale oefenavonden

- 14 wintercompetitiewedstrijden

- 4 districtswedstrijden

- 4 NKB wedstrijden

- 3 Open nationale wedstrijden

- ca 6 vrije wedstrijden georganiseerd door de verenigingen

Dan zijn er nog wedstrijden op uitnodiging: koningenwedstrijden, provinciënwedstrijd, interland, kampioenenwedstrijd en wisseltrofee.

Als je dan rekening houdt dat er geen wedstrijden zijn in juni, juli en augustus dan is er bijna iedere week wel een wedstrijd waar we aan deelnemen.

de Huessensche Poort

Uw opticien,
voor zorg in zien.

www.polman-optiek.nl

Langestraat 64 6851 AS HUISSEN Tel. 026 - 3251974

Het verhaal achter Zilver (14)

Tijdens beloken Pasen hebben Henk Sluiter en Jan Zweers een Koningsschild aangeboden van Hendrikus Sluiter. Hendrikus Sluiter was koning van het St. Gangulphusgilde in 1911 en 1919.

Het schild bestaat uit een bol geslagen (convex) zilveren plaat van het eerste gehalte zilver (925/000).

De vormgeving (Neonbiedermeier) is zo gekozen dat het in de tijd rond 1913 past. Op de voorzijde van het schild is een handgravures aangebracht van een metselaar met short en pet die een muurtje aan het metselen is, met in de rechterhand de troffel en in de andere een steen.

Het schild is ontworpen en gemaakt door Hugo Vermaas.

Het schild heeft de keurtekens en kenmerken.

Meesterteken	: HV (met zwaantje) = Hugo Vermaas
Gehalteteken	: Staande leeuw, Romeins cijfer I
Kantoorteken	: R (Gouda)
Jaarletter	: Z (2008)
Vormgeving	: Neonbiedermeier, ingesnoerd
Ornamentiek	: Bol geslagen
Afmetingen	: 90 x 130 mm
Gewicht	: 63 gram

Het schild is voorzien van de volgende gravures:

Afbeelding : Handgravure
Voorstelling : Metselaar met short en pet
Tekst voorzijde : St. Gangulphusgilde
Hendrikus Sluiter Koning 1911 en 1919
Anna-Maria Derksen Koningin
Huissen 2008

Tekst achterzijde : Aan deze keten hing geen herinnering aan
mijn regeringstijd,
daarom wordt het gilde nu met een schild door de kinderen van
Jan en Tonia Sluiter verblijd.

Opmerkingen : Het schild is aan de achterzijde voorzien
van 4 ogen.

De Gelderse Gilden

Zijnde een overlegorgaan van de Gilden

In de provincie Gelderland

Bijeenkomst 8 maart 2009 in 's-Heerenberg.

17 Gildebroeders van 7 Gilden kwamen bijeen om met elkaar Gildeaangelegenheden te bespreken vanuit het verleden en over de toekomst.

Aan de orde kwam o.a.:

Het overlijden van Beschermvrouwe mevr. Van Heeck en bestuurslid Frans Hesselink van het gastgilde 'Broederschap Sint Antonius' en van Gildebroeder Chris Hulshof van het Sint Maartensgilde uit Epe. Dat zij ruste in vrede.

Het Sint Walburgis Gilde uit Netterden ontving vele complimenten voor hun organisatie, en de plaats daarbinnen voor de Gilden, tijdens de Federatieve ont-moetingdag. Het was goed, gezellig, leerzaam en bovenal broederlijk. Met name het spontaan ten gehore brengen van het Hattems 'Sint Anna Gilde'- lied kon ieders instemming hebben als voorbeeld van ontspannen kennismaken met elkaar.

Het gebruikelijke rondje 'verhalen uit de Gilde' nodigde veel aandacht uit voor elkaars wel en wee. In Arnhem zijn zorgen over het schietterrein voor het jaarlijkse koningschieten en in Netterden zijn ze trots op het jonge bestuur en de grote betrokkenheid van de jeugd. "En het samen kermis vieren van vroeger, nu en in de toekomst spreekt velen aan; jong én oud!" zo sprak de voorzitter trots glimlachend.

In Huissen kende ze eveneens een enthousiaste jeugdgroep die optimaal gebruik maken van de hen gegeven ruimte binnen het Gilde en het Gildewezen. “Trouwens iedereen is van harte welkom bij het jaarlijkse ‘Beleg en Ontzet’” sprak Jan Wannet. In het kleine 2 jaar – wederom – wakker zijn van het Sint Anna Gilde verkrijgen zij weer een vooraanstaande plaats in het aloude Stadje aan de IJssel. In het laatste weekend van augustus bruist het stadje met het ‘Dikke Tinne Festival’, waarin het Gilde mee voorop gaat bij het inhalen van de Hertog van Gelre. Vendeliersgroep “Sint Helena” uit Aalten ken momenteel weinig aanwas, wat jammer is omdat ook elk jaar de gemiddelde leeftijd even snel stijgt. Het ‘s-Heerenbergse Broederschap gaat echte Gildetrommen aanschaffen om niet meer afhankelijk te zijn van de harmonie. En – tot slot – het Sint Maartensgilde uit Epe is weer druk doende om de ‘Dekmantel’ – zijnde het boekje met alle reglementen en protocollen – bij de tijd te maken.

Er werd verslag gedaan van de contacten met bestuursleden van de Federatie. Mede daardoor werd besloten om de woord Kring niet meer te gebruiken voor onze bijeenkomsten, maar gewoon kortweg: “De Gelderse Gilden”.

En ook gaan we met de tijd mee en er is een website van De Gelderse Gilden!!

Tot slot werd de agenda voor de directe en verdere toekomst besproken. (Inclusief de uitnodiging present te zijn!) Denk aan: 13 juni Epe, 27 juni Huissen, 7 juli Netterden, 28 augustus Hattem, 19 september Aalten. In de verdere contacten zal het een en ander prima geregeld kunnen worden. In 2010 zal Epe de Gelderse Gildendag organiseren. Netterden in 2014. Wie in 2011, 2012 en 2013? En toegezegd werd dat de Federatiedag in september en de Gelderse Schuttersgildendag te Arnhem hoog op

de lijst komt om deel te nemen. De concrete uitnodigingen volgen.

De volgende bijeenkomst zal in het uiterste noorden van de provincie plaatsvinden; te Hattem op 9 november.

'd oude bloemensmidse

Uw bloemist voor al uw bloemsierwerk zoals:

Bloemen- en plantenarrangementen voor jubilea etc.

Bruids,- Droog- en Rouwarrangementen

Dus voor iedere denkbare gelegenheid.

Bel of loop vrijblijvend langs bij:

'd oude bloemensmidse

Langestraat 60, Huissen

Tel. 026 3257171

Fax 026 3258181

Tot ziens bij uw allround bloemist

Federatieve ontmoetingsdag 2009.

Wim van der Jagt.

Op zondag 8 maart jl. heeft het St. Walburgisgilde namens de Gelderse Federatie van Schuttersgilden en Schutterijen St. Hubertus en Kring de Achterhoek de Federatieve ontmoetingsdag georganiseerd.

Deze dag begon met een Gilde/Schuttersmis in de St. Walburgiskerk.

Na de mis werd het vaandel geslagen en hebben we een kleine rondgang door het dorp gemaakt, waarna we met de genodigden een lunch hebben genuttigd in het Gildegebouw.

Na een PowerPoint presentatie van ons Gilde door de Voorzitter en toespraken van de Burgemeester dhr. Aalberse, Voorzitter van de Federatie dhr. Sanders en Voorzitter van de Kring Achterhoek dhr. Overbeek begonnen we met het programma voor deze dag.

Door de Voorzitter van de Federatie is onze Erevoorzitter nog geroemd voor zijn jarenlange inzet voor de vereniging.

Voor deze dag waren delegaties van de aangesloten verenigingen van de Federatie uitgenodigd, ook waren de Gelderse Gilden goed vertegenwoordigd, St. Maartensgilde, St. Annagilde, Vendeliersgroep St. Helena, Broederschap St. Antonius en het Gilden uit Huissen.

Deze dag hebben wij ook een beroep gedaan op onze Schutterij.

Deze waren dan ook weer in groten getale aanwezig en alles was te zien op TV Gelderland, waar dan ook het vendelen en het rondtrekken van de Schutterij te zien was.

Wat was er allemaal te doen deze dag:

- De **"Gilden en Schutterijen van Gelderland"**: tentoonstelling in de kerk met hun zilver, vaandels oude boeken, gebruiken, ect.
- De **"Commandant van de Schutterij"**: door de Kring Commandanten van Kring rijk van Nijmegen-Betuwe en Kring Liemers werd een workshop verzorgd voor 36 Commandanten, waarbij menig meningsverschil overwonnen moest worden, maar het was wel een leuke en attractieve middag voor deze heren (achteraf was het misschien ook beter geweest om vooraf de sabels in te nemen).
- De **"Webmaster"**: door Alfons Benen werd een workshop verzorgd voor de verenigingen hoe goedkoop en overzichtelijk mogelijk een website te maken

De tentoonstelling was in de St. Walburgiskerk georganiseerd en was voor iedereen toegankelijk.

Naast ons Gildezilver en het Gildeboek waren er ook andere verenigingen die hunbezienswaardigheden lieten zien die middag.

De tentoonstelling werd goed bezocht.

Nadat we het programma voor deze middag hadden

afgerond, hebben we met zijn allen nog van een buffet kunnen genieten wat dan ook weer top was geregeld.

Samengevat kunnen we met veel trots terug kijken op een zeer geslaagde dag, waarbij we ons Gilde in het algemeen goed hebben kunnen promoten. Alle verenigingen waren vol lof over de dag en gingen met een goed gevoel en een volle buik naar huis.

Beste Gildebroeders en Schuttersvrienden.

Aan mij werd onlangs de vraag gesteld om regelmatig wat te schrijven voor de Huissense Gilden Kroniek, aan dit verzoek wil ik graag voldoen.

Ten eerste omdat ik dit een mooi blad vindt wat ik al jarenlang met veel plezier doorlees, waardoor ik zo op de hoogte blijf van het reilen en zeilen van de mooie Huissense Gilden St. Laurentius en St. Gangulphus. Waarbij ik mezelf daarbij gelijk de vraag stel, wanneer ik het over St. Gangulphus en St. Laurentius heb, welke van de twee gilden ik als eerste moet vernoemen. En de tweede reden dat ik graag iets wil schrijven in dit blad, is het gegeven dat in mijn optiek je zoveel mogelijk aan elkaar moet vertellen, doorgeven, en schrijven om daardoor een betere band en daarnaast meer begrip en waardering voor elkaar te creëren en te behouden.

Nu ben ik dit jaar op uitnodiging van Uw bestuur een keer te gast geweest bij een ledenvergadering, waar ik de mogelijkheid kreeg iets te vertellen over de “Kring Rijk van Nijmegen de Betuwe”. Ik heb toen wat informatie en uitleg gegeven over wat de “Kring” nu eigenlijk is, met daarbij de doelstelling en de visie die wij graag uitdragen naar leden, maar zeker ook naar niet leden. En omdat die ledenvergadering toen druk bezocht werd zullen velen onder U het een en ander nog kunnen herinneren. Toch wil ik bij deze ook andere lezers graag in de gelegenheid stellen om wat meer achtergrond informatie te krijgen over wat de “kring” nu is. Als eerste moet ik U vertellen dat de “kring” eigenlijk een samenvoeging is van de twee afzonderlijke “kringen” te weten de “kring De Betuwe” en “kring Rijk van Nijmegen” die afzonderlijk

van elkaar opgericht zijn in februari en maart 1947. De “kring de Rijk v Nijmegen” werd op voordracht van wijlen de Hr Stampaert uit Beek opgericht en bestond toen uit 10 verenigingen, en de “kring De Betuwe” werd opgericht op voordracht van niemand minder dan de Hr. Toon Lippmann vanuit de Huissense Gilden, en zei begonnen met 3 gilden. Deze twee opgerichte kringen stimuleerden de boven de rivier de Rijn gevestigde Gilden en Schutterijen, om zich ook te bundelen en zo ontstond in mei 1947 de huidige Federatie van Gilden en Schutterijen. Wij allen kunnen er dus trots op zijn het oudste orgaan te zijn in Gelderland aangaande verbondenheid van Gilden en Schutterijen. In 1971 vonden echter de toenmalige voorzitters van de “kring De Betuwe” de Hr. J. Bouwmeister (Polseweg) uit Huissen, en zijn collega de Hr. Kaspers van de “Kring Rijk v Nijmegen” dat het tijd was om samen te voegen, om daardoor krachtiger te kunnen anticiperen op de veranderingen in de tijd, en toch te bewaren en eventueel uit te bouwen wat Gilden en Schutterijen zo kenmerkend maken. **Het bewaren van een fantastisch stuk cultuur.** En zo ontstond dus toen de huidige “Kring Rijk van Nijmegen De Betuwe”.

Bovenstaande wil dus zeggen dat mensen vanuit het Huissense een behoorlijke rol hebben gespeeld in het verleden aangaande de “kring”, en dat we in 2012 het 65 jarig bestaan van de afzonderlijke, en 40 jarig bestaan van de samen gevoegde “kring” vieren.

Nu in 2009 bestaat de “kring “ uit 14 verenigingen, waarvan 4 van boven de rivier Waal, en 10 verenigingen van beneden de rivier de Waal, waarbij ik er aan toevoeg dat van 1 vereniging gezegd moet worden dat ze niet meer actief zijn maar nog wel lid van de “kring”. Het bestuur van de “kring” bestaat uit 7 bestuurleden en een “kringkoning”, waarvan de koning jaarlijks bepaald word

door de strijd van het kringkoning schieten, en de bestuursleden gekozen zijn door de leden van de “kring”, de veertien verenigingen.

Graag wil ik U een volgend keer meer vertellen over de doelstelling, en de taak van de “kring”.

Met Gilden en Schuttersgroet,

voorzitter “Kring Rijk van Nijmegen de Betuwe”

H.A.M.Schreven

Raaijmakers *advocatuur*

- **Personen- en familierecht**

Onder andere echtscheiding,
alimentatie, boedelscheiding

- **Erfrecht**

- **Ondernemingsrecht**

- **Incasso's**

Gratis kennismakingsgesprek

Groningensingel 333a
6835 EM Arnhem
Postbus 4153
6803 ED Arnhem

telefoon 026-3883779
fax 026-3884957

info@raaijmakersadvocatuur.nl

De grote ontdekkingsreis

Door: Dhr. Sjoerd Wannet

De expeditie was op reis over het pad der wijsheid. Ze waren blij dat ze nieuwe hoefijzers hadden voor hun lastdieren. Stel je voor dat ze met een lastdier minder moesten rijden, een onverstelbare opgave in dit dichte bos, met al die bepakking.

Naarmate ze verder liepen werd het bos minder dichtbegroeid en het duurder niet lang of ze kwamen op een open plek in het bos. En tot hun verbazing scheen al het licht van die open plek naar een steen in het midden, en op die steen zat een oude, kalende man met een gigantische baard.

De expeditieleden liepen voorzichtig op die man af, om hem maar niet boos of op een andere manier te storen.

Toen de expeditieleden langzaam op de oude man af liepen begon hij te spreken: ‘gegroet vreemdelingen wie zijn jullie?’. De expeditieleden stelde zichzelf voor en begonnen een praatje met die man te maken.

De oude man was een wijze heer en hij wist veel. Hij wou de expeditieleden ook wel helpen op hun zoektocht.

Ik weet veel over jullie beschermheiligen: Laurentius en Gangulphus. Als jullie het niet erg vinden zal ik een verhaal over beiden vertellen:

Sint Laurentius

Het is het jaar 225 na Christus in het Romeinse rijk. De opperste macht in het Romeinse rijk is de keizer. Alleen het is met de kwaliteit van de keizers niet zo goed gesteld. Toen 257 jaar geleden Augustus het keizerschap op zich nam, leek het een goed idee. Augustus was een voortvarende keizer, en tijdens zijn regeringsschap begon het Pax Romana (Romeinse vrede). Dit betekende een periode van 200 jaar vrede voor het Romeinse rijk. Een periode waarin het Romeinse rijk bloeide.

We bevinden ons alleen nu in het jaar 225, dat is het jaar waarin Serverus Alexander de keizer is. Serverus Alexander stamt uit de Severische dynastie die al sinds 193 na Christus de keizers levert.

In het jaar 225 na Christus wordt Laurentius van Rome, in het huidige Spanje geboren. Zo gauw Laurentius 10 jaar is, breekt de hel los. Serverus Alexander wordt vermoord door opstandige soldaten. Daarna breekt de tijd van de soldatenkeizers uit. Er komen dan meer dan 50 keizers in 50 jaar, soms zijn er wel meer dan 2 keizers tegelijk! Al die keizers kandidaten bevechten elkaar, en de Pax Romana is verstoord, het is een soort van burgeroorlog.

In deze onrustige tijd, voelt Laurentius zich sterk aangetrokken tot een religieuze sekte, die zichzelf de Christen noemen.

Laurentius raakt helemaal overtuigd van het gedachte goed van de Christen. Hij wordt zelf een vroom Christen. De Christen hebben

het alleen zwaar te voorduren, ze worden niet erkend als een godsdienst, maar gezien als een sekte door de machthebbers. Bij tijd en wijle zijn er zelfs vervolgingen.

Ondanks al deze moeilijkheden blijft Laurentius overtuigd van het Christelijk geloof.

Laurentius is zelfs zo vroom persoon dat hij benoemd wordt tot diaken van Rome, daarom heet hij ook Laurentius van Rome. Er zijn dan zeven diakens in Rome. Laurentius is als diaken verantwoordelijk voor het bewaren van de heilige boeken.

In 253 na Christus komt er Valerianus I aan de macht, en benoemt zichzelf tot keizer. Laurentius is dan 28 jaar en heeft al 24 verschillende keizers meegemaakt. Ook van Valerianus I werd niet zo lange levensduur verwacht. Alleen Valerianus I houdt het wel een langere tijd uit. En nu blijkt Valerianus I ook nog een Christenhater te zijn. Zo kondigt hij in 258 (Hij regeert dan al 5 jaar!) een nieuwe wet aan die Christen het recht op vergaderen en heilige missen verbiedt. De hoofdiaken van Rome Sixtus II, besluit zich hier niks van aan te trekken. De keizer pikt dit niet en neemt alle diaken gevangen, waaronder ook Laurentius.

Valerianus I heeft geld nodig, en hij weet dat Laurentius geld heeft van de kerk. Dus hij beveelt Laurentius al het geld en de kostbare bezittingen van de kerk van Rome aan hem te geven.

Laurentius vraagt dan om verlof om, die kostbare bezittingen op te halen. In de tijd van zijn verlof deelt Laurentius al de kostbare bezittingen aan de armen uit en gaat dan terug naar de keizer. Dan gaat Laurentius samen met een groep armen op weg naar de keizer. Eenmaal voor de keizer gekomen zegt Laurentius dat al deze mensen de kostbaarste bezittingen van de kerk zijn.

Valerianus I wordt hier zo boos over, dat hij Laurentius op 10 augustus roostert en daarna onthoofd.

Laurentius wordt later als de Christelijke kerk wel machtig is verheven tot een heilige van de kerk. Laurentius is de patroonheilige van: Rotterdam, de Bakkers, Bibliothecaressen en het jongerengilde van Huissen!

Sint Gangulphus

Het is het jaar 751 in Frankrijk. Childeric III is koning van de Franken uit het Merovingische huis. Childeric III maakte gebruik van hofmeiers. De hofmeiers waren al jaren de machtigste in het Frankische rijk, machtiger nog dan de koning. In 751 was Pepijn de Korte de hofmeier. En Pepijn wou eindelijk eens erkenning voor de macht die hij had. Hij stuurde daarom een brief naar paus Zacharias met de vraag: wie moet de koning zijn? Diegene die de titel draagt of diegene die de macht daadwerkelijk heeft? Zacharias antwoorde: Diegene die de macht heeft hoort ook de titel te dragen. Na dit antwoord vernomen te hebben vermoorden Pepijn, Childeric III en kroonde zichzelf tot koning. Hierdoor werd Pepijn de Korte de stichter van de

Karolingische dynastie.

De vader van Pepijn, Karel Martel was begonnen met het trainen van een elitekorps van ruiters. Deze ruiters bestonden uit sterke boerenzonen die getraind werden voor het gevecht. De uitrusting

werd bekostigd door de adel. Als deze ruiters goede dienst bewezen aan hun heer, dan werden ze benoemd in de ridderstand. Pepijn de Korte had zelf ook een groep ridders, en een opvallende ridder van hem was Gangulphus. Gangulphus had namelijk op een van zijn jachttochten een bijzondere bron ontdekt. Deze bron was een bron van waarheid. Iedereen die er namelijk zijn hand in stak en niet de waarheid verteld verbrande namelijk.

Pepijn de Korte was in de tussentijd constant bezig zijn koninkrijk uit te breiden, en daarvoor had die de hulp van zijn ridders nodig. Gangulphus verrichte dan ook veel heldendaden in de naam van Pepijn.

In 534 was het oog van Pepijn gevallen op het koninkrijk Bourgondië. Dat was namelijk een mooie aanwinst voor het Frankische rijk.

Gangulphus verrichte velen heldendaden in Bourgondië, en mede dankzij Gangulphus kon het koninkrijk Bourgondië bij het Frankische koninkrijk toegevoegd worden. Voor de vele heldendaden die Gangulphus verricht had kreeg hij van Pepijn een leen in Bourgondië. Gangulphus begon zich toen te vestigen in Bourgondië. Hij kreeg zelfs een vrouw, en het leek alsof hij lang en gelukkig zou leven.

Alleen na een tijdje gelukkig te wonen, begon Gangulphus te vermoeden dat zijn vrouw hem bedroog. Nota bene met de priester van het lokale dorp!

Daarom nam Gangulphus zijn vrouw een keer mee op een jachttocht, waarna hij haar leidde naar de bron der waarheid. Daar vroeg hij aan zijn vrouw of zij hem bedroeg met de priester. Zijn vrouw hield op dat moment haar hand in de bron, waarop haar hand helemaal verbrande. En in plaats van zijn vrouw ter plekke te doden (wat gebruikelijk was in die tijd) stuurde hij haar

weg om ergens anders te leven. De priester verbande hij uit zijn gebied.

De priester, boos om wat er was gebeurd, keerde later terug en vermoorde Gangulphus. Door zijn milde gedrag en de uiteindelijke negatieve afloop ervan werd Gangulphus heilig verklaard. Gangulphus wordt aangeropen tegen kniepijnen, huid en oogziekten, bij echtelijke moeilijkheden en overspel ook is Gangulphus de patroonheilige van leerbewerkeren, schoenmakers, kinderen, paarden en van het oudste gilden in Huissen!

Na deze twee lange maar boeiende verhalen waren de expeditieleden al weer een stuk dichterbij hun doel gekomen. Ze wisten nu tenminste wat de namen van de gilden betekende. Na de oude man bedankt te hebben, en nog samen een maaltijd gegeten te hebben vertrokken ze weer verder op het pad der wijsheid.

Het stadsleger van de Heer

Door: Dhr. Joop Brons.

In de aanloop naar het jubileum van de Huissense Umdracht, komen tal van historische elementen bovendrijven. Huissen heeft tal van hooggeschoolde geschiedkundigen en mijn historische blik reikt niet verder dan belangstellend waarnemer. Maar wie luistert en leest, komt vaak interessante zaken tegen, of zoals hierna vermeld opmerkelijke mogelijkheden.

Volgend jaar wordt gevierd dat de Umdracht al minstens 450 jaar door de Huissense straten trekt. Maar het woord “minstens” impliceert al dat daarover geen absolute zekerheid bestaat. Zo vertelde historicus Jan Zweers onlangs tijdens een bijeenkomst van het Umdrachtcomité dat mogelijkerwijs in 1502 al een processie werd gehouden. Hij baseerde dat op gegevens dat de strijd tussen belegeraar Karel van Gelre en het stadje Huissen even werd stilgelegd voor een processie. Dat hoeft niet per definitie de Sacramentsprocessie geweest te zijn, maar Sacramentsdag viel dat jaar op donderdag 6 juni. Het is de vraag in hoeverre de herdenking van het Beleg en Ontzet van Huissen door de gilden historisch verantwoord elk jaar in juni wordt gevierd. Was die historische belegering inderdaad in juni, dan lijkt de conclusie voor de hand te liggen.

Het feit dat in 1502 een wapenstilstand is ingelast, kan ook iets zeggen over de historische context van de gildenbetrokkenheid bij de Umdracht. Daar waar de vijand in dat jaar buiten de

stadswallen op de loer ligt, is bescherming van de processie bittere noodzaak. En aan wie zouden die veiligheidsmaatregelen beter kunnen worden toevertrouwd dan aan de schuttersgilden, de verdedigers van de stad? De priester die de monstrans draagt wordt begeleid door mannen met hellebaarden. De stoet wordt voorafgegaan door ruiters, die de wegen inspecteren op onregelmatigheden. Je kunt immers de vijand nooit vertrouwen. Kortom, het is niet onmogelijk dat de gildenbroeders in 1502 het stadsleger van de Heer vormden.

Maar het blijft slechts een niet historisch onderbouwde mogelijkheid. Het zou wel een verklaring zijn voor de nadrukkelijke en eeuwenlange aanwezigheid van de gilden bij de Umdracht. Feitelijk is er daardoor ook al heel lang sprake van sacramentsgilden, ook al is die benaming pas daadwerkelijk gebezigd vlak voor de tweede wereldoorlog. Deken Van Wijk, die oppergeneraal was van de gilden, wilde met die titel de bijzondere taak van de gilden benadrukken.

De statuten van de gilden, maken echter duidelijk dat die bijzondere taak al van veel vroeger dateert. Zo heeft journalist Henny W.J. Derksen al eens beschreven dat in de statuten van 1777 de plichten van de gilden aan de orde komen. Zo moeten vaandrags en adjudanten toortsen schenken en dragen tijdens de processie. Een opvallend detail is dat het dragen van de lantaarns thans niet meer gebeurt door de gilden, maar door andere groepen. Wel staat duidelijk beschreven dat het de taak van de gildenbroeders is de orde rond de processie te bewaken en die rol wordt nog steeds met verve vervuld.

De inbreng van de gilden in de Umdracht is de laatste eeuw alleen maar nadrukkelijker geworden. Van de generaal die in zijn fraaie historische

kostuur voorop gaat, tot de vendeliers die met hun rode en blauwe vaandels een feestelijke aankleding van de processie verzorgen. Van de koningen tot het gildenkanon dat met een harde knal aangeeft dat de zegen op een van de rustaltaren wordt gegeven.

Ook op 14 mei van dit jaar kan heel Huissen weer getuige zijn van die grote gildenbetrokkenheid, als de Sacramentsprocessie door de straten trekt onder het motto “Trouw vraagt vertrouwen”. Trouw aan de Huissense Umdracht kan het Gangulphus- en Laurentiusgilde in ieder geval niet worden ontzegd.

Drukkerij Kuipers b.v.
drukkerij & kantoorvakhandel

Langestraat 4
6851 AP Huissen

Telefoon:
026-325 06 75

E-mail:
info@drukkerijkuipers.nl
www.drukkerijkuipers.nl
www.datakopie.nl

Gilden van
Sint Gangulphus en Sint Laurentius
binnen de stad Huissen

1411 ★ 1536 ★ 1661

Het Sint GANGULPHUSGILDE ontstond uit een fusie (in 1536) van het Sint ANTONIUS en het Sint JORISGILDE (daterend uit 1411)

"In den jeare ons Heeren duysent vijfhondert ses und dertich heeft die Eerendtfeste und Vromen Joncker Elbert van Pallandt, Erfmarschalk, onseren drost und amptman in stadt und wegen ons Genedigen lieven heeren, mit toedoen Richter Burgemeijster Schepenen en Raidt en die gemeine Burgeren en Burgers Kijnderen Van Huessen, van die twee schutterije ende Broederschappen nementlich Sancti Anthonius ende Georgius, om meerdere liefde, vrundtschap en eendracht to halten, een schutterij ende Broederschap gemeakt geheyten Sanctus Gangulphus Schutterije und Broederschap".

Aldus het relaas uit het fusieverdrag.

Het Sint LAURENTIUSGILDE werd in 1661 opgericht als "jong gesellen schutten compagnie" met consent van de landsheer, Keurvorst Friedrich Wilhelm von Brandenburg, wegens verleende krijgsdiensten. In het oude Gildenboek staat vermeld:

"De Broederschap der jonge Gesellen is opgericht in het jaar 1661 onder de regering van den Doorluchtigsten Keurvorst von Brandenburg Hertog von Cleef Glorieuzer Gedagtenis".

Sinds 1986 zijn beide Gilden koninklijk onderscheiden.